

## Probační program

# PUNKTrodina

Průšvihy Už Nedělám, Kámo.Tečka.

## CÍLE

Program usiluje o zohlednění principů restorativní justice. Snaží se v co největší míře propojit pohled pachatele s pohledem oběti a společnosti. Cílem je prostřednictvím strukturovaného programu, jeho jednotlivých témat a praktických cvičení, vytvořit pro pachatele příležitost přemýšlet o důsledcích provinění pro něj, oběť a společnost a společně s ním označit rizikové situace, které vedly ke spáchání protiprávního činu. Program si klade za cíl posílit silné stránky klientů a naučit je zvládat rizikové situace v běžném životě bez konfliktu se zákonem, snížit tak riziko recidivy u mladistvých pachatelů a napomáhat jejich sociální integraci. Zároveň je program zaměřen na zapojení a posílení rodiny jako významného zdroje podpory mladistvých pachatelů.

## CÍLOVÁ SKUPINA

Klienty jsou mladiství pachatelé násilných nebo majetkových protiprávních činů, kteří se dopouští trestné činnosti opakovaně a/nebo u nich hrozí zvýšené riziko recidivy.

### Charakteristika vhodných klientů:

- věk klienta 15 - 18 let
- klient se dopustil protiprávní činnosti opakovaně a/nebo specialisté pro mládež PMS ČR vyhodnotili vyšší riziko opakování protiprávní činnosti
- specialisté pro mládež PMS ČR vyhodnotili potřebu individuálního přístupu včetně intenzivního zapojení rodiny v rámci programu
- zohledněna osobnost mladistvého pachatele s ohledem na jeho inteligenční úroveň a schopnost komunikovat a pracovat individuálně i ve skupině
- klient nemá závažnou psychiatrickou diagnózu
- klient není aktuálně závislý na drogách či alkoholu

## OBSAH PROGRAMU

### Program zahrnuje šest tematických okruhů:

1. provinění a bilance jeho důsledků,
2. emoce a provokace (rozeznání tělesných signálů při emocích, kontrola emocí, včasné a vědomé rozhodování),
3. řešení problémů (porozumět stádiím konfliktu),
4. úspěšně jednat s lidmi (dosažení cíle za užití efektivních komunikačních metod),
5. schopnost porozumět pohledu jiných (pohled oběti a společnosti),
6. snížit riziko recidivy (rodina jako systém; naučené komunikační techniky a strategie chování převést do běžného dne klienta vytvořením individuálních plánů zvládání rizik).

## STRUKTURA PROGRAMU

13 setkání, celkem 21 hodin na 1 klienta. Skládá se z 5 jednohodinových individuálních setkání a z 8 dvouhodinových setkání ve skupině. Setkání standardně probíhají 1x týdně, 13. následné skupinové setkání se koná po 3 měsících.

Celý program bude zrealizován do max. 7 měsíců od zahájení.  
Skupinu 3-5 klientů vede jeden lektor.

## METODA

- kognitivně-behaviorální, práce klientů ve skupině, individuální konzultace s rodinou
- řízená diskuse a zprostředkování informací, sokratovský dialog, hraní rolí a nácvik prosociálního chování

## POVINNOSTI ÚČASTNÍKŮ

Každý běh tvoří uzavřený celek, který musí klienti absolvovat celý od počátku do konce. V případě omluvené absence (maximálně však 2x během celého programu) klient nahradí individuálně po domluvě s lektory chybějící setkání.

Dále jsou klienti povinni:

- dodržovat dochvilnost,
- dodržovat aktivní účast a spolupráci rodiny při individuálních setkáních,
- nosit na setkání Pracovní sešit pro klienty,
- pracovat aktivně v rámci programu a zpracovávat zadané domácí úkoly,
- nedostavovat se na setkání pod vlivem alkoholu či jiných drog.

Důvodem vyřazení z programu je další porušení podmínek po uložení první výstrahy.

## LEKTOŘI

Lektoři jsou zejména odborníci z oblasti sociálních služeb a sociální práce, kteří byli pro vedení programu speciálně vyškoleni. Mají k dispozici doprovodný manuál, který zaručuje jednotný standard poskytování a realizace programu. Kvalitu programu a dodržování stanovených zásad zajišťují pravidelné supervize lektorů.

## ZAHRANIČNÍ A DOMÁCÍ PRAXE

Obdobný probační program úspěšně realizuje Probační služba kantonu Curych ve Švýcarsku již od roku 1999. V roce 2004 obdržel program cenu Community Justice Awards na mezinárodní konferenci Probation 2004 v Londýně v kategorii prosazování nových metod práce. Stal se inspirací pro českou podobu Učebního programu – mladiství, který RUBIKON Centrum pilotně ověřilo v období 2004 – 2006. Do současné doby realizovalo RUBIKON Centrum více než 70 běhů programu, do nichž se zapojilo cca 500 klientů; cca 68 % z nich program úspěšně absolvovalo.

V r. 2013 se RUBIKON Centrum rozhodlo změnit název probačního programu Učební program - mladiství na název PUNKT skupina (Průšvihy Už Nedělám, Kámo. Tečka.), který lépe vystihuje podstatu programu a je atraktivnější pro cílovou skupinu.

Zároveň byl program modifikován pro individuální práci s mladistvými pachateli protiprávních činů a jejich rodinami pod názvem **PUNKT rodina**. Na základě obecně platné zkušenosti, že u mladistvých má jejich sociální a zejména pak rodinné zázemí zcela zásadní vliv na formování hodnotových postojů a z nich plynoucích způsobů chování, obsahuje program (původně koncipovaný jako skupinová setkání) také individuální setkání lektora s účastníky a jejich rodinami.